

Федорченко К. О.,
аспірант кафедри статистики та економічного аналізу,
Національний університет біоресурсів
та природокористування України

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВ

В сьогоденній нестабільній економічній ситуації підприємцям варто звернути увагу на такий інструмент управління, як бюджетування. На думку Міньковської М.В. та Виноградової Ю.О., бюджетування – це, з одного боку, процес складання фінансових планів і кошторисів, а з іншого – нова система фінансового планування, управлінська технологія, призначена для вироблення й підвищення фінансової обґрунтованості ухвалених управлінських рішень [2, с. 167].

Саме бюджетування дає змогу втілити в життя фінансовий план, затверджений на підприємстві. Адже, воно є тим практичним інструментом, який допомагає виявити та усунути проблеми в комунікації між структурними одиницями на підприємстві, зробити поточний моніторинг фінансової ситуації та, за необхідності, відкорегувати витрати ресурсів, прослідкувати ефективність використання готівкових коштів, запасів та ін. Є можливість своєчасно адаптувати підприємство до нових тенденцій та запитів на ринку, зберегти стійкий рівень фінансового потенціалу підприємства в умовах нестабільної економічної ситуації.

Тому, цей далеко не новий, але недостатньо використовуваний в господарській практиці, механізм поліпшення управління фінансовим забезпеченням підприємств, повинен стати дієвим чинником підвищення ефективності управлінського впливу на досягнення визначених цілей.

Дослідження підтверджує, що організація бюджетування в малому підприємстві простіша, ніж на великому, оскільки останньому для створення ефективної системи бюджетування, необхідно мати висококваліфіковані кадри в галузі фінансового менеджменту та відповідне методичне і програмне забезпечення, що потребує значних фінансових витрат [3, с. 414].

На сьогодні не існує чітко прописаних етапів, форм та правил складання бюджету. Є спроби науковців створити загальний підхід та основні принципи до побудови структури бюджетування [1, с. 39]. Але, на нашу думку, доцільніше використати досвід успішних компаній в даному питанні та адаптувати його під специфіку підприємства й особливості діяльності. Крім того, для підвищення ефективності бюджетування, необхідно постійно аналізувати отримані результати й оперативно вносити відповідні корективи до бюджету на кожному етапі контролю використання фінансових ресурсів.

Так, для прикладу, можна звернути увагу на пораду Йонаса Ельмерраджі та скористатись гнучким бюджетом, що містить фактичні результати, які порівнюються зі статичним бюджетом компанії для виявлення будь-яких

розбіжностей [4]. Тобто, теоретичні розрахунки фахівців фінансово-економічного відділу зможуть втілитись в реальні фактичні показники доходів компанії, збільшення капіталу, підвищення ефективності виробництва, покращення ефективності трудового потенціалу підприємства та ін.

Важливою функцією бюджетування є і те, що в процесі його здійснення можна передбачити можливі втрати фінансових ресурсів, які можна розглядати як додатковий резерв коштів для розвитку підприємства, підвищення його конкурентоспроможності, нарощування прибутку, поліпшення соціального розвитку колективу, недопущення/зменшення впливу екологічних наслідків від ведення статутної діяльності. Вразі успішного впровадження бюджетування, вмілого користування цим інструментом, ми отримаємо деталізовані фінансові дані, потрібні для планування, прогнозування та управління змінами у фінансовому забезпеченні підприємства.

Отже, бюджетування залишається необхідним, ефективним та практично-доцільним інструментом в прийнятті обґрунтованих управлінських рішень та дозволяє детально розглядати витрати і доходи на кожному етапі господарської діяльності підприємства, оперативно вносити необхідні корективи, ефективніше планувати фінансові потреби з врахуванням майбутніх ризиків. За таких умов є можливість оптимізувати фінансове забезпечення діяльності підприємства – як передумову ефективного управління досягненням цільових результатів.

Література

1. Ілляшенко Т.О., Ілляшенко К. В., Скобенко М. В. Бюджетування як напрямок удосконалення системи управління діяльністю підприємств. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2012, № 3. С. 36–44.

2. Міньковська, М. В.; Виноградова, Ю. О. Аспекти бюджетування: переваги та недоліки, успіхи та помилки. Економіка промисловості: наук.-пр. журн. Нац. акад. наук України, Ін-т економіки промисловості НАН України. – Київ: 2008, № 4, С. 161–167.

3. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: Підручник. Київ: Знання, 2006. 439 с. – (Вища освіта XXI століття) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

https://pidruchniki.com/18000102/finansii/byudzhetyvannya_sistemi_finansovogo_planyvannya (дата звернення: 28.04.2020).

4. Jonas Elmerraji, How budgeting works for companies, article in Investopedia, Sep 9, 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.investopedia.com/articles/07/budgetingforcompanies.asp> (дата звернення: 03.05.2020).